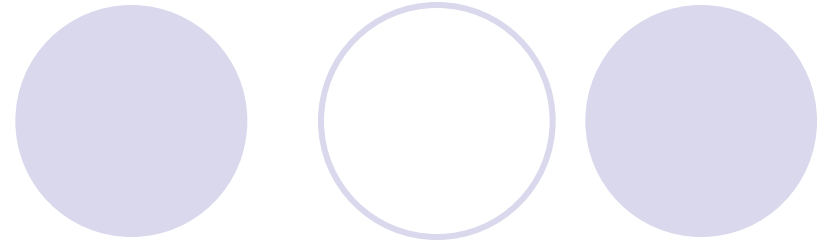

A szabadidő értékszociológiai meghatározottsága a campusok világában

Bocsi Veronika
DE GyFK

bocsiveron@gmail.com

Az előadás vázlatja

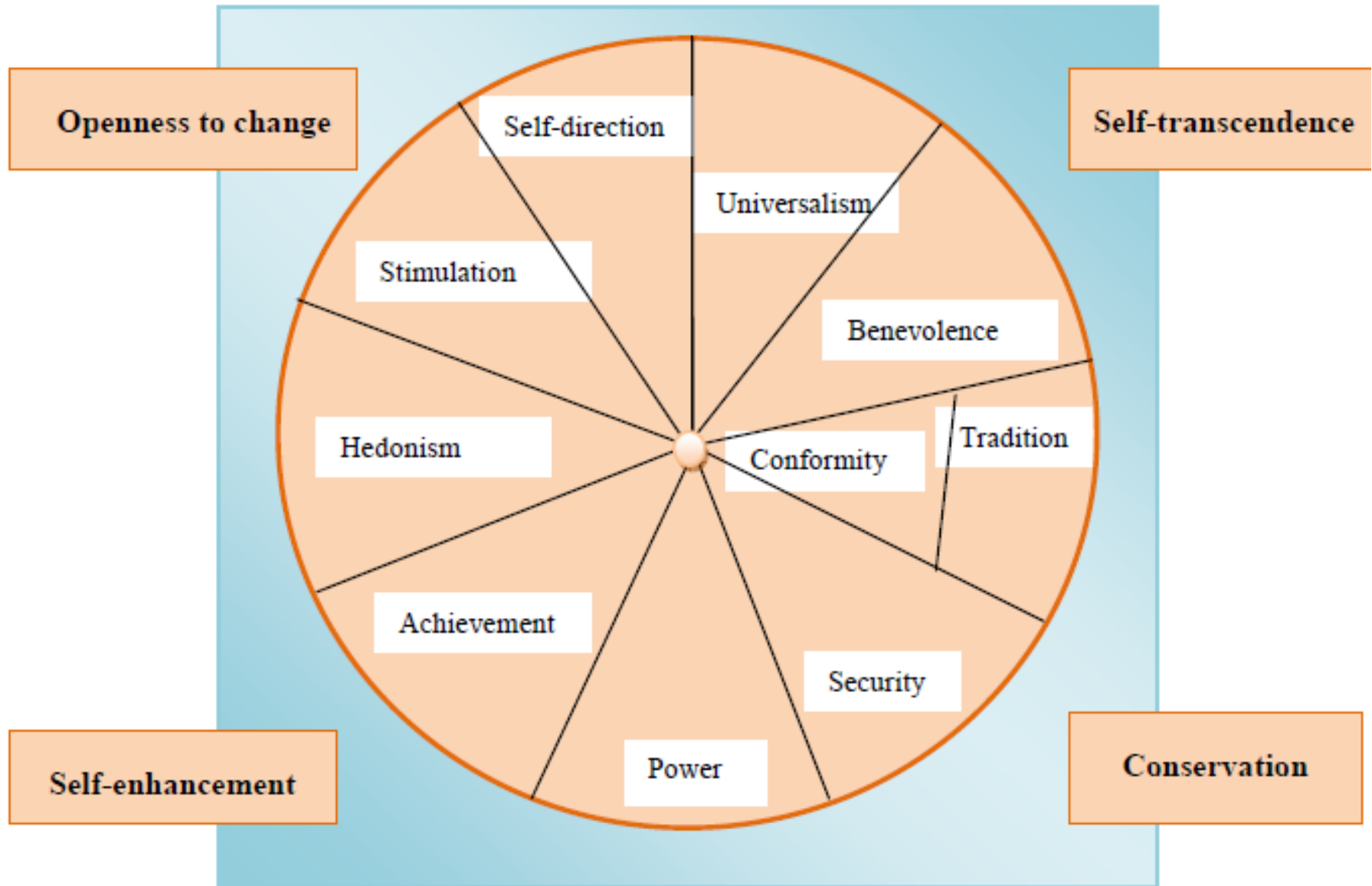
- Elméleti keretek, kapcsolódó kutatások
- Kutatás bemutatása, hipotézisek
- Eredmények ismertetése
- Összegzés

Elméleti alapok

- Az életmód kategóriájába mind a napi rutin, mind pedig az értékek világa beletartozik (Losonczi Ágnes) – kutatások esetében ez mégis ritkán esik egybe.
- D. Riesman embertípusai (tradicionális, belülről irányított, belülről irányított)

Értékcsoportok és beállítódások Schwartz modelljében (Perényi 2010)

Table 3: The value preferences of the student sample, the puritan and the leisure time-oriented subsamples on a four-step scale

	<i>Puritan</i>	<i>Leisure time-oriented</i>	<i>Student sample</i>
Inward harmony	3.72	3.61	3.72
Power	1.91	2.15	1.91
Freedom	3.51	3.36	3.51
Order	3.30	3.22	3.30
Interesting life	3.40	3.41	3.40
Material goods	3.22	3.20	3.22
Home country	2.92	2.98	2.92
Originality	3.27	3.17	3.27
Peaceful world	3.56	3.40	3.40
Traditions	3.05	3.13	3.13
Faith	2.45	2.16	2.16
Safety of the family	3.85	3.68	3.68
Eventful life	3.26	3.30	3.30
True friendship	3.75	3.71	3.71
Love	3.88	3.82	3.82

Source: own table

Felekezeti hovatartozás és szabadidő – Kamarás István, 2010

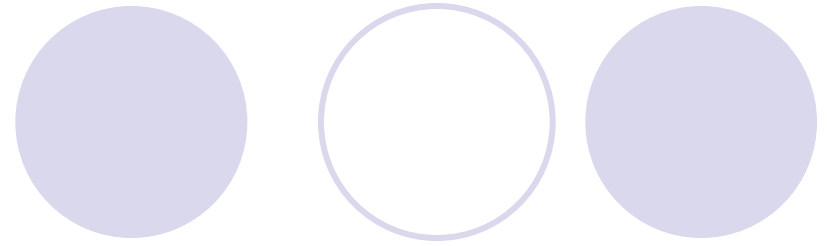
	katolikusok 88 fő	reformátusok 73 fő	evangélikusok 24 fő
a tevékenységek sokfélesége és intenzitása	3.1	3.1	3.3
a tevékenysége tartalma és minősége	3.5	3.3	3.6
olvasás	4.1	4.0	4.1
regények	3.7	3.7	3.8
versek	2.9	3.2	3.4
tévé és videó	3.5	3.4	3.5
Internet	2.8	3.1	3.6
színház	2.6	2.3	2.5
zene	3.8	3.3	3.7
képzőművészet	3.0	2.7	2.7
közösségi szórakozás	3.6	3.4	3.8
hobby, barkácsolás	3.4	3.3	3.0
sport	2.7	2.5	3.0
művészeti tevékenység	2.9	3.0	2.7
politikai és közéleti tevékenység	1.3	1.5	1.8
jótekönykodás	2.5	2.5	2.4

Table 5: The time usage of the student sample per denominations (minutes)²⁸

	<i>Catholic</i>	<i>Protestant</i>	<i>Non-denominational</i>	<i>Student sample</i>
Class	196	201	208	203
Studying	129	137	130	131
Self-training	37	38	24	34
Work	29	42	51	39
Housework	34	52	33	43
Shopping	27	34	30	31
Reading	45	62	37	49
Television	70	76	81	77
Music	85	76	76	82
Computer usage	50	53	61	54
Internet	45	48	59	50
Social life	104	91	95	95
Hobby	37	31	42	37

Source: own table

Az elemzés célja...

- Érték-klaszterek megrajzolása
- Szocio-kulturális háttérük felvázolása
- Ezek szabadidős szokásainak feltérképezése

Az elemzés hipotézisei

- A hallgatói értékklaszterekben a vallás és a hatalom központi szerepét feltételeztük.
- A vallásos-tradicionális klasztert alacsonyabb szocio-ökológiai státusz és magasabb magaskulturális beállítottság jellemzi.
- Az egyhangú-érdektelen értékvilág passzív szabadidő-eltöltéssel fog járni.
- A hatalomcentrikus klaszter modern, a vallásos-tradicionális csoport praktikus szabadidő-orientációval fog bírni.

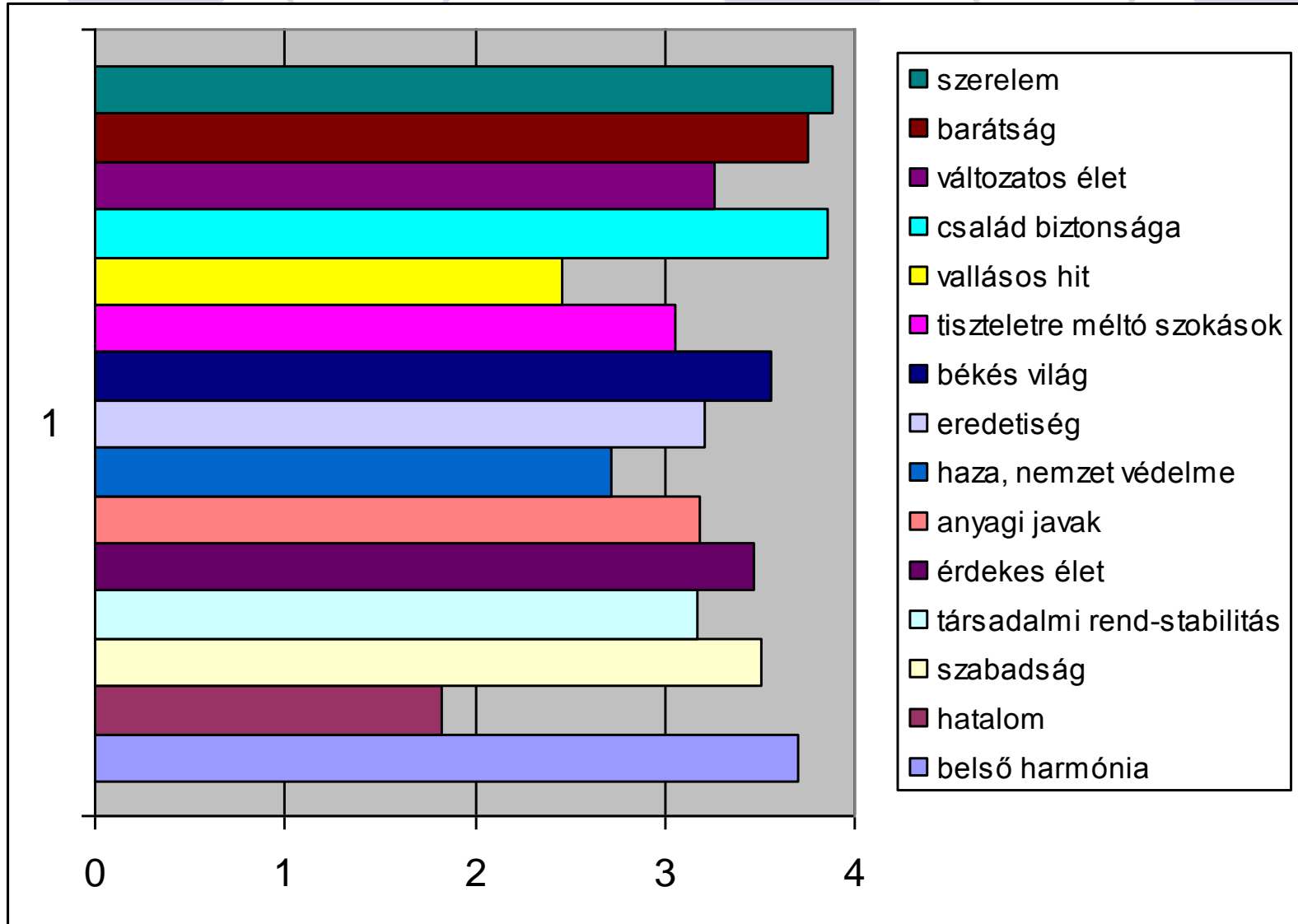
A Regionális Egyetem Kutatócsoport vizsgálatának legfontosabb jellemzői

- A lekérdezés helyszínei: Debreceni Egyetem Agrártudományi Kar, BTK, TTK, Orvosi Kar, Jogi és Államtudományi Kar, Közgazdaságtudományi Kar) Nyíregyházi Főiskola, DE Egészségügyi Kar - Nyíregyháza, DE Pedagógiai Főiskolai Kar -Hajdúböszörmény, Kölcsey Ferenc Református Tanítóképző Főiskola, PKE - Nagyvárad, II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola,
- N = 952
- A DE karaira reprezentatív, kvótás mintavétel
- lekérdezés időpontja: 2005 tavasza
- végzés előtt álló évfolyamok lekérdezése
- a kérdésblokk a szabadidős tevékenységek gyakoriságára vonatkozott (naponta, hetente párszor, hetente, havonta, ritkábban soha válaszlehetőségekkel)
- kért tevékenységek köre: szörfözés, letöltés, film számítógépen, televízió, játék számítógépen, mail, chat, szépirodalom, szakirodalom, hangverseny, művészeti tevékenység, nyelvtanulás, sport, sportversenyek, színház, mozi, múzeum, könyvtár, koncert, hangverseny, könyvesbolt, művelődési ház, pláza, kocsmák, fesztivál
- Gazdasági tőke: tartós fogyasztási cikkek alapján elkülönített kategóriák. Kulturális tőke: Objektívált és intézményesített mutatók alapján.

- Értékek vizsgálata: egytől négyig kellett rangsorolni a következő értékeket: belső harmónia, hatalom, ellenőrzés mások felett, szabadság, társadalmi rend - stabilitás, érdekes élet - élmények, anyagi javak - pénz, a haza és a nemzet védelme, eredetiség - fantázia, békés világ, tiszteletreméltó szokások megőrzése, vallásos hit, család biztonsága, változatos élet, barátság, szerelem-boldogság.
- Felhasználtuk az egy korábbi elemzésünk során kialakított modern-, praktikus illetve tévésző szabadidős csoportokat is.

Az értékek rangsora a hallgatói mintában

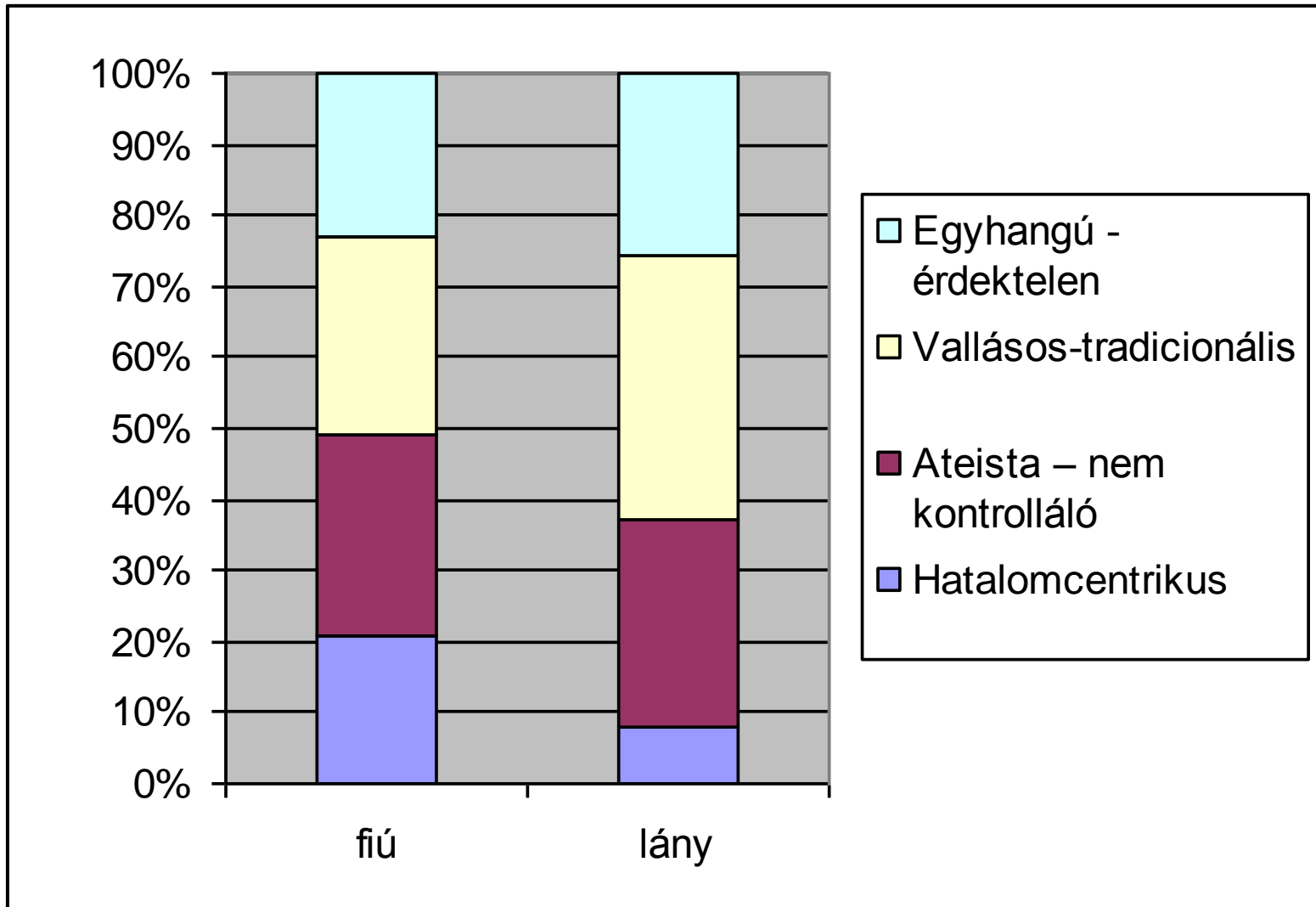

Értékklaszterek a hallgatói mintában

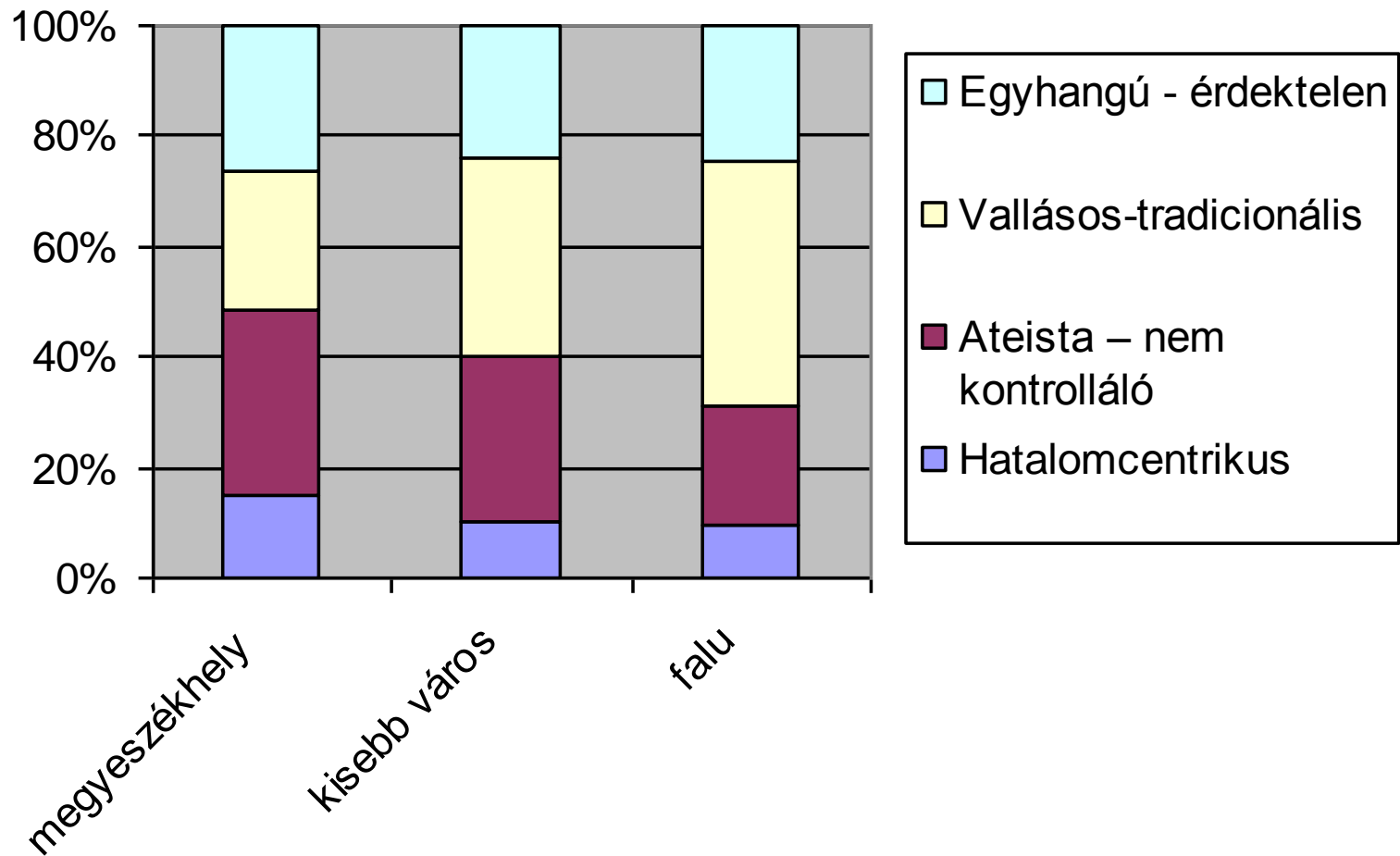
	Hatalom- centrikus	Ateista – nem kontrolláló	Vallásos- tradicionális	Egyhangú - érdektelen
Belső harmónia	3,549	3,793	3,911	3,607
Hatalom, ellenőrzés mások felett	3,255	1,516	1,649	1,654
Szabadság	3,735	3,683	3,591	3,238
Társadalmi rend, stabilitás	3,608	3,089	3,395	2,883
Érdekes élet, élmények	3,784	3,785	3,540	2,963
Anyagi javak, pénz	3,716	3,138	3,182	3,084
A haza a nemzet védelme	3,098	2,467	3,172	2,313

	Hatalom- centrikus	Ateista – nem kontrolláló	Vallásos- tradicionális	Egyhangú - érdektelen
Eredetiség, fantázia	3,490	3,415	3,412	2,678
Békés világ	3,627	3,638	3,828	3,294
Tiszteletreméltó szokások megőrzése	3,167	2,902	3,536	2,724
Vallásos hit	2,265	1,431	3,474	2,336
Család biztonsága	3,882	3,911	3,966	3,804
Változatos élet	3,716	3,528	3,302	2,804
Barátság	3,863	3,882	3,869	3,565
Szerelem- boldogság	3,931	3,947	3,962	3,804
N=	102	246	291	214

Értékklaszterek nemi bontásban (sig.: 0,000)

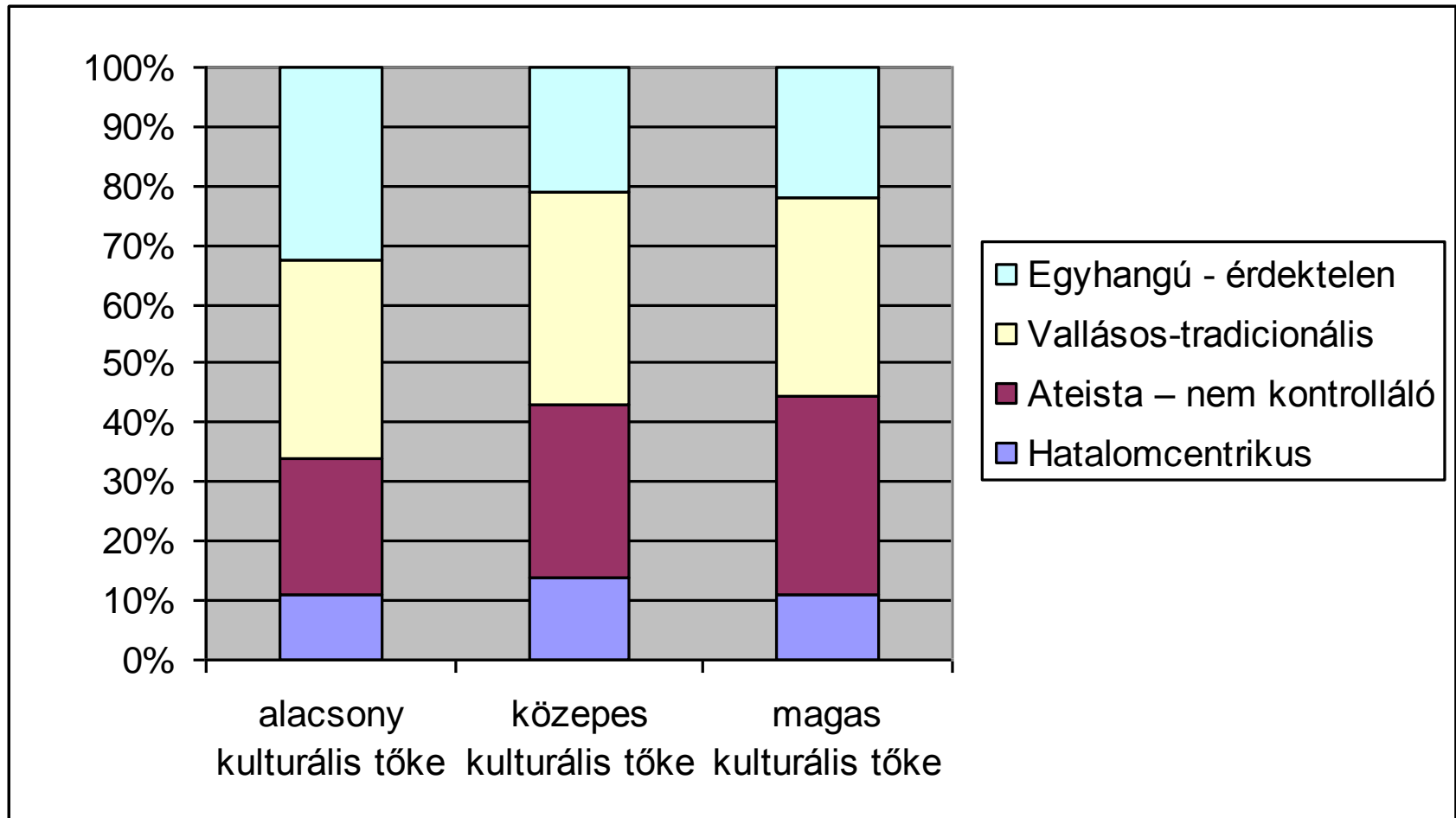

Értékklaszterek településtípus szerinti bontásban (sig.: 0,000)

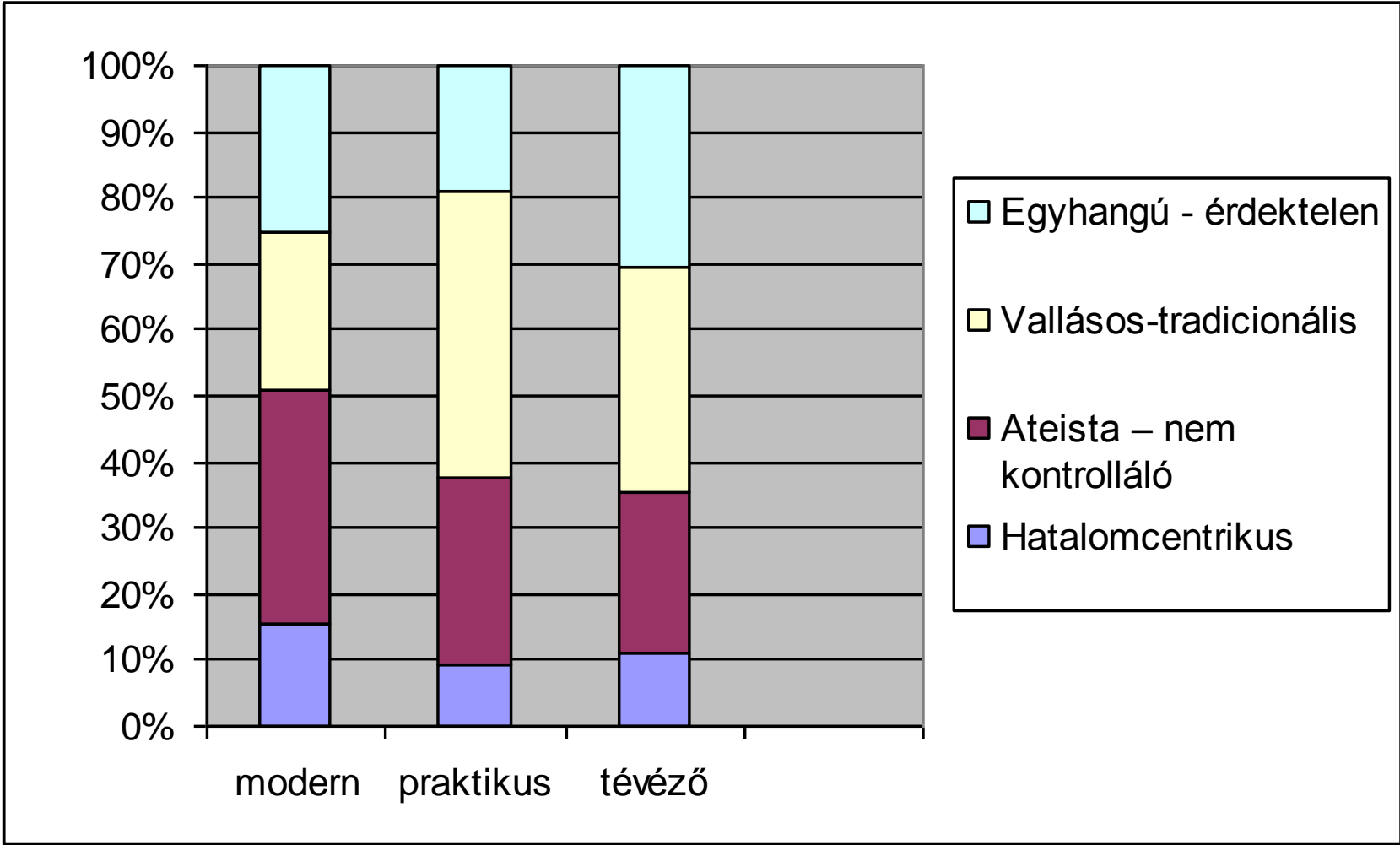

Értékklaszterek a kulturális tőke függvényében (sig.: 0,015)

Az értékklaszterek a szabadidő-orientációk függvényében (sig.: 0,000)

A szabadidős tevékenységek módusjai

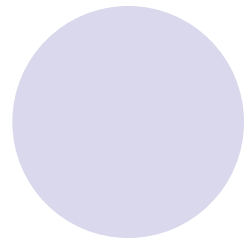
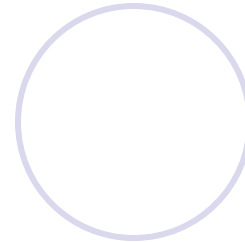
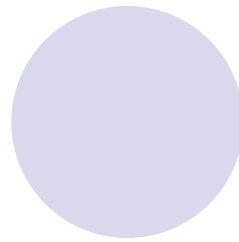
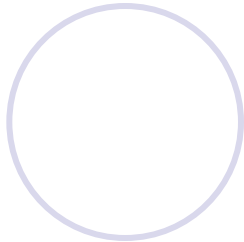
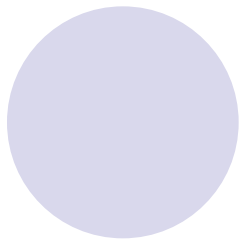
	Hallgatói minta	Hatalom-centrikus	Ateista – nem kontrolláló	Vallásos - tradicionális	Egyhangú érdektelen
Szörfözés	5	6	5	5	5
Letöltés	3	5	3	3	3
Film sz.gépen	3	3	3	3	3
Televízió	6	6	6	6	6
Játék	1	1	1	1	1
Mail	6	5	5	6	5
Chat	1	1	1	1	1
Szépirodalom	3	1	3	3	3
Szakirodalom	3	3	3	3	3
Hangszeres zene	1	1	1	1	1
Művészeti tevékenység	1	1	1	1	1
Nyelvtanulás	1	1	1	1	1
Sport	3	5	3	3	4
Sportverseny	1	1	1	1	1

	Hallgatói minta	Hatalom- centrikus	Ateista – nem kontrolláló	Vallásos - tradicionális	Egyhangú érdektelen
Színház	2	2	2	2	2
Művészmozi	2	2	2	2	2
Mozi	2	1	2	2	2
Múzeum	2	2	2	2	2
Könyvtár	3	2	3	3	3
Koncert	2	2	2	2	2
Hangverseny	1	1	1	1	1
Könyvesbolt	3	2	3	3	3
Művelődési ház	1	1	1	2	1
Pláza	2	3	2	2	3
Kocsmá	1	1	1	1	1
Fesztivál	2	2	2	2	2

Szabadidős tevékenységek napi gyakoriságának százalékos arányai

(piros – 1., zöld – 2., kék – 3., lila – 4.)

	Legalacsonyabb érték (soha)	Legmagasabb érték (naponta)
Szörfözés	16,2	35,5
Letöltés	18,7	18,6
Film sz.gépen	26,1	9,8
Televízió	-	61,8
Játék	40,5	13,7
Mail	13,1	27,6
Chat	70,1	8,8
Szépirodalom	36,3	8,8
Szakirodalom	13,7	19,6
Hangszeres zene	80,4	
Művészeti tevékenység	82,2	
Nyelvtanulás	40,2	20,6
Sport	17,3	20,6

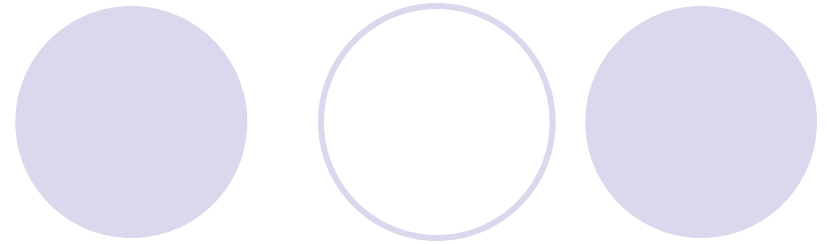

Sportverseny	72,4	
Színház	17,8	
Művészmozi	24,7	
Mozi	30,1	
Múzeum	20,6	
Könyvtár	5,1	8,9
Koncert	31,3	
Hangverseny	70,6	
Könyvesbolt	15,7	
Művelődési ház	48,8	
Pláza	12,2	
Kocsma	46,3	
Fesztivál	33,6	

A hipotézisek vizsgálata

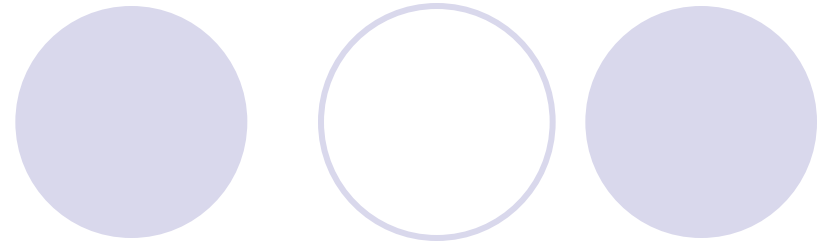
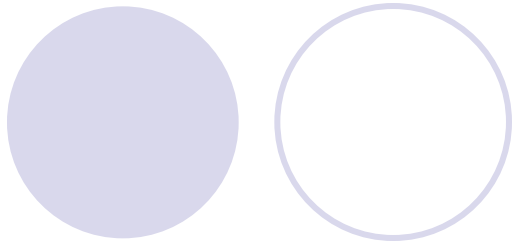
- A klaszterek kialakításakor a hatalom és a vallás valóban rátelepedett egy-egy klaszterre, de társadalmi rend és az érdekes élet is fontos különbségeket képezett.
- A vallásos-tradicionális csoport csupán a kisebb településeken volt felülreprezentálva - a hipotézis nem bizonyítható.
- Az egyhangú-érdektelen csoport szabadidő-felhasználása tekinthető a leginkább egysíkúnak – valószínűsíthető.
- A vallásos-tradicionális szabadidőklaszter leginkább klasszikus szabadidővel bír, de a modern csoportban az ateista-nem kontrollálók képezik a legnagyobb hányadot – a hipotézis pontosításra szorul.

Összegzés...

- Az értékek és a szabadidő-felhasználás szoros kapcsolata a hallgatói életmódban kimutatható.
- Szükséges – a szabadidős tevékenységek frissítése.
- Elméleti alapok, hasonló kutatások feltérképezése.

Köszönöm a figyelmet!